

VÄRMLANDS
MUSEUM

Säv, säv, susa
Lektionsupplägg

Säv, säv, susa

Säv, säv, susa,
våg, våg, slå,
I sägen mig var Ingalill
den unga månde gå?

Hon skrek som en vingskjuten and, när hon sjönk i sjön,
det var när sista vår stod grön.

De voro henne gramse vid Östanålid,
det tog hon sig så illa vid.

De voro henne gramse för gods och gull
och för hennes unga kärleks skull.

De stucko en ögonsten med tagg,
de kastade smuts i en liljas dagg.

Så sjungen, sjungen sorgsång,
I sorgsna vågor små,
säv, säv, susa,
våg, våg, slå!

Gustaf Fröding ur Nya dikter, 1894

BROR LINDH

Klicka på bilden
för att öppna i
Digitalt Museum.

Bror Lindh (1877 - 1941), född i Frykerud

Bror Lindh kom från släkten Jansson-Lindh som verkat som bondemålare ända sedan 1700-talet. Bondemålarna var mångsidiga hantverkare som kunde blanda färger, måla ornament, möbler, schabloner mm. Hans far var yrkesmålare och efter skoltiden lärde sig Bror dekorationsmålning och började arbeta i en färghandel i Arvika. Han blev elev hos Gustaf Fjaestad i Taserud och kom 1899 in på Konstnärsförbundets skola.

Nu ska vi fördjupa oss i en oljemålning av Bror Lindh som heter Säv, säv susa. Produktionsåret är okänt men förmodligen gjordes tavlan under andra halvan av 1890-talet eftersom modellen Ellen Hassel då var tonåring.

Målningen finns fotograferad med riktigt bra upplösning på [Digitalt Museum](#).

Se och lyssna när konstantendent
Fiffi Myrström berättar om Bror Lindhs
målning Säv, säv, susa och dess koppling
till Gustaf Frödings dikt med samma titel.

Klicka på bilden att spela videon i din webbläsare.

Uppgift: Bildanalys

Använd nu ett bildanalysverktyg, det du hittar här eller det du har fått av din lärare, och kasta dig in i målningen! Skriv dina svar på frågorna som en löpande text.

Känn efter, analysera, dra paralleller, använd din livserfarenhet, gör kopplingar till dikten och låt dig framför allt dras in i Bror Lindhs mystiska verk!

Har du möjlighet ska du naturligtvis besöka Värmlands Museum och uppleva tavlan på riktigt i konstbasutställningen *Insyn och Utblick*.

Gustaf Fröding (1860 - 1911), född på Alsters herrgård

Gustaf Fröding växte upp i Karlstad och Kristinehamn men tillbringade många av barndomens somrar hos sin farmor i Alsterdalen. Efter studieåren i Uppsala arbetade han på Karlstads-Tidningen. 1891 gav han ut sin första diktsamling, *Guitarr och dragharmonika*, och tre år senare kom *Nya dikter*. Han hämtade inspiration från värmländska miljöer och i hans dikter kan man känna hans sympati och samhörighet med de mindre lyckligt lottade i samhället. Gustaf Fröding blev en av Sveriges mest framstående författare.

Som sagt så har dikten *Säv, säv, susa* tolkats av många och så även i modern tid. Serietecknaren *Malin Biller* tolkade den i boken *I varje droppe är en ädelsten* och *Mando Diao* har tonsatt dikten där de också gjort sin egen version av texten. Genom att byta ut pronomenet *De* till *Vi* ändras berättarperspektivet från betraktaren till förövarna.

Mando Diaos version

Säv, säv, susa,
våg, våg, slå,
Vi frågar oss, var Ingalill den unga har gått?

Hon skrek som en vingskjuten and, när hon sjönk i sjön,
det var när sista vår stod grön.

Vi hatade henne vid Östanålid,
det tog hon sig så illa vid.

Vi hatade henne för gods och gull
och för hennes unga kärleks skull.

Och vi stack en ögonsten med tagg,
vi kastade smuts i en liljas dagg.
Vi stack en ögonsten med tagg,
vi kastade smuts i en liljas dagg.

Så sjungen, sjungen sorgsång,
I sorgsna vågor små,
säv, säv, susa,
våg, våg, slå!

Med tillåtelse av Mando Diao

Klicka på bilden för att spela videon i din webbläsare.

Uppgift: Diktanalys

Nu är det dags att dissekera Frödings korta men innehållsrika dikt.

Gör det försiktig för den är fylld av starka känslor som avundsjuka, sorg, kärlek och hat!

Använd diktanalysverktyget du hittar här eller det din lärare har gett dig. Kom ihåg att skriva en löpande text av punkterna.

Ta gärna hjälp av någon äldre människa som kan förklara de ord som inte är så vanliga i dagens språkbruk.

Förslag på fördjupning

Gustaf Fröding, Staffan Bergsten (1999)

I varje droppe är en ädelsten, Malin Biller (2014)

Över bygden låg tindrande stjärnfager natten,
Gustaf Fröding - sällskapet (2018)

Bildanalys

produktion – beskrivning – känsla

1) Produktion

Vem är konstnären?

Vilket år är bilden gjord?

Med vilken teknik?

2) Betrakta bilden

och beskriv vad du ser

Beskriv bakgrund och förgrund.

Vad är det som händer i bilden?

Vad har konstnären lagt fokus på?

Vilka färger finns det och på vilket
sätt samspelar dem?

Finns det någon symbolik i bilden?

3) Beskriv vilka känslor bilden väcker

Vilken stämning förmedlar bilden?

Vad får bilden dig att känna, varför då?

Vad tror du att bilden berättar?

Vad tycker du om konstverket?

Diktanalys

produktion – uppbyggnad – känslor

1) Produktion

Vem är författaren?

Vad heter dikten?

Vilket år är den gjord?

2) Läs dikten och beskriv uppbyggnaden

Vad handlar dikten om?

I vilken form är dikten skriven

Vilka stilgrepp använder sig författaren av?

Vilka personer finns med i dikten?

Hur är språket?

Använder sig författaren av symbolik?

3) Beskriv vilka känslor

dikten väcker

Vilken stämning förmedlar dikten?

Vad får dikten dig att känna, varför då?

Vad tror du att författaren vill förmedla?

Vad tycker du om dikten?

Bild- och textanalys enligt kursplanen

Gymnasiet

BILD OCH FORM

Undervisningen ska behandla följande centrala innehåll:

- Betraktande, analys och tolkning av, och även samtal om, eget och andras arbete med bilder. Sammanhangets betydelse för tolkningen. (BF1)
- Diskussioner och värderingsövningar omkring eget och andras arbete med bilder. (BF1)

SVENSKA

Undervisningen ska behandla följande centrala innehåll:

- Skönlitteratur, författad av såväl kvinnor som män, från olika tider och kulturer. (Sv1)
- Centrala motiv, berättarteknik och vanliga stildrag i fiktivt berättande, till exempel i skönlitteratur och teater samt i film och andra medier. (Sv1)
- Skönlitterära texter, författade av såväl kvinnor som män, inom genrerna prosa, lyrik och dramatik. Litteraturvetenskapligt inriktad analys av stilmedel och berättartekniska grepp. Litteraturvetenskapliga begrepp och verktyg. (Sv3)

Bild- och textanalys enligt kursplanen

Högstadiet

BILD

Bildanalys

- Bilder som behandlar frågor om identitet, sexualitet, etnicitet och maktrelationer och hur dessa perspektiv kan utformas och framställas.
- Samtida konst- och dokumentärbilder samt konstverk och arkitektoniska verk från olika tider och kulturer i Sverige, Europa och övriga världen. Hur bilderna och verken är utformade och vilka budskap de förmedlar.
- Ord och begrepp för att kunna läsa, skriva och samtala om bilders utformning och budskap.

SVENSKA

Svenska Berättande texter och sakprosatexter

- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter.
- Några skönlitterärt betydelsefulla ungdoms- och vuxenboksförfattare från Sverige, Norden och övriga världen och deras verk, samt de historiska och kulturella sammanhang som verken har tillkommit i.

VÄRMLANDS
MUSEUM